

בַּיּוֹם וַיִּצְחֹן, אָמַרְתָּ, הֲאֵאֱפִיק לְזֶן לְחִירוֹ, אֵייתִי לְזֶן מִכָּלָּא וּמִשְׁתַּיָּא.

כִּדְ, הָא יוֹם הַכְּפוּרִים אֲפִיק לְכָלָּא לְחִירוֹ, וְאֵנן כַּפְּנֵי מְזוּנָא קְאִימָנָא, וַיִּצְחֹן לְמִשְׁתַּיָּא, הִיא אֲעֵטְרַת לְמַלְפָּא בְּעֵטְרוֹי. בְּהַאי יוֹמָא יִדְעָנָא, דְּהָא מִיּוֹן נְבִיעִין עָמָה שְׂרִיין, שְׂאִילָנָא לְמִשְׁתַּיָּא, לְמֵאן דְּאֲפִיק לְזֶן לְחִירוֹ. וְעַל דָּא קְרִינן לִיהּ יוֹם רֵאשׁוֹן. דָּא בְּסַפְרָא דְּאֲנִדְתָּא וְשְׁפִיר הוּא. אֲבָל בְּהַאי יוֹמָא, לְאַבְרָהָם שִׁירוּתָא דְּכָלָּא, אִי בְּעַנְיֵי יֶקָר הוּא שִׁירוּתָא, אִי בְּמִיָּא הוּא שִׁירוּתָא. דְּאַבְרָהָם שְׂאִירֵי לְמַחְפְּרֵי בִירֵי דְּמִיָּא.

פְּרִי עֵץ הָדָר, דָּא בִירָא דִּיִּצְחָק, דִּיִּצְחָק אֲהָדָר לִיהּ לְקַדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא וְקָרָא לִיהּ עֵץ הָדָר. פְּרִי דְּהַאי עֵץ הָדָר יִדְעָא. כַּפַּת תְּמָרִים, דְּכַתִּיב, (תהלים צב)

לשון הקודש

לו ביום ראשון.

זֶה בְּסֵפֶר הָאֲנִדְהָ, וְהוּא יָפָה. אֲבָל בְּיוֹם הַזֶּה, לְאַבְרָהָם שְׂהוּא רֵאשִׁית הַכֶּל, אִם בְּעַנְיֵי כְבוֹד הוּא הֵרֵאשִׁית אוֹ בְּמִים הוּא הֵרֵאשִׁית, שְׂאֲבָרְהֶם הַתְּחִיל לְחַפְּרֵי בּוֹרוֹת מִים.

פְּרִי עֵץ הָדָר - זו באר של יצחק, שִׁיִּצְחָק הָדָר אֵת הַקְּדוּשָׁ בְּרוּךְ הוּא וְקָרָא לוֹ עֵץ הָדָר. פְּרִיו שֶׁל עֵץ הָדָר הַזֶּה יְדוּעַ.

אוֹתָם בְּיָדֶיהָ. מִצָּאָה אוֹתָם רַעֲבִים וְצָמְאִים. אָמַרְהָ, הֲרֵי הוֹצֵאתִי אוֹתָם לְחֵרֹת, תָּבִיא לָהֶם אֶכֶל וּמִשְׁקָה.

כִּדְ יוֹם הַכְּפוּרִים הַזֶּה מוֹצֵיא אֵת כָּלֶם לְחֵרֹת, וְאֵנו רַעֲבִים לְמִזוֹן וְצָמְאִים לְשִׁתְיָה. הִיא מְעֵטְרַת אֵת הַמֶּלֶךְ בְּעֵטְרוֹתָיו. בְּיוֹם הַזֶּה יִדְעֵנו שְׁמִים נוֹבְעִים שׁוֹרִים עָמָה, שׁוֹאֲלִים לְשִׁתּוֹת לְמִי שְׂהוֹצֵיא אוֹתָם לְחֵרֹת, וְעַל כִּדְ קוֹרְאִים

צַדִּיק בְּתִמְרֵי יַפְרָת, וְלֹא אֲשַׁתְּכַח בִּינֵיהוּ פִּירוּדָא. וְעַל
 דָּא לָא כְּתִיב וְכַפַּת, אֶלְא כַפַּת. בְּגִין דְּלֹא סָלִיק דָּא
 בְּלֹא דָא, וּבְהֵאֵי אֲתַמְלִיָּא הֵאֵי בְּאֵר, מִבְּאֵר מִיָּם
 עֲלָאִין נְבִיעִין, הֵהוּא אֲתַמְלִי בְּקַדְמִיתָא, וּמִנֵּיהּ
 אֲתַמְלִיָּא בִּירָא, עַד דְּאִיהוּ נְבִיעוּ לְכַלָּא.

וְעַנְף עֵץ עֲבוֹת, דָּא עֲנַפָּא דְּאִילָנָא רַבְרָבָא,
 דְּאֲתַקִּיף וְאֲשַׁתְּרָשָׁא בְּשָׂרְשׁוּי, אֲתַעֲבִיד אִילָנָא
 עֲלָאָה עַל כַּלָּא, דְּאֲחִיד בְּכָל סְטֵרִיָּה, עֲנַף דְּאִיהוּ עֵץ
 עֲבוֹת, עֵץ דְּאֲחִיד לְעֲבוֹת, דְּהָא מֵהֵאֵי נָטַל יְסוּדָא
 דְּעֲלָמָא, וְאֲתַמְלִיָּא לְאַרְקָא בְּבִירָא, הֵאֵי הוּא עֲלָמָא
 אֲרַקָּא דְּשִׁקְיֹתָא.

וְעַרְבֵי נַחַל, תֵּרֵי אֵינּוּן, תֵּרֵין נַחֲלִין דְּמֵיָּא אֲתַכְנִישׁ
 בְּהוּ, לְאַרְקָא לְצַדִּיק. דְּבָר אַחַר, וְעַרְבֵי נַחַל,
 אֵלִין אֵינּוּן גְּבוּרִין, דְּאֲחִידִן בֵּיהּ בִּיעֲחָק, דְּאֲתִיִּין

לשון הקודש

שהתחזק ונשרש בשרשו, נעשה אילן
 עליון על הכל, שאחוזו בכל הצדדים
 שלו, ענף שהוא עץ עבת, עץ שאוחז את
 העבות, שהרי מזה נוטל יסוד העולם
 ומתמלא כדי להריק בפאר, זהו עולם
 ארץ ההשקאה.

וְעַרְבֵי נַחַל – שְׁנַיִם הֵם, שְׁנַיִם נַחֲלֵי מִיָּם
 מִתְכַּנְּסִים לְתוֹכָם לְהַרְיֵק לְצַדִּיק. דְּבָר

כַּפַּת תִּמְרִים – שְׁכַתוּב (תהלים צ) צַדִּיק
 בְּתִמְרֵי יַפְרָת, וְלֹא נִמְצָא בִּינֵיהֶם פִּירוּד.
 וְלָכֵן לֹא כְּתוּב וְכַפַּת, אֶלְא כַפַּת, מִשּׁוּם
 שְׁלֹא עוֹלָה זֶה בְּלִי זֶה. וּבְזֶה מִתְמַלְּאֵת
 הַבְּאֵר הַזֹּאת, מִבְּאֵר מִיָּם עֲלִיוֹנִים
 שְׁנוּבְעִים. הֵהוּא מִתְמַלָּא בְּתַחֲלָה, וּמִמֶּנּוּ
 מִתְמַלְּאֵת הַבְּאֵר עַד שְׁנוּבְעַת לְכָל.

וְעַנְף עֵץ עֲבוֹת – זֶה עֲנַף שֶׁל אֵילָן הַגְּדוֹל

מִסְטָרָא דְהֵהוּא נַחַל עֲלָאָה, וְלֹא מִסְטָרָא דְאַבָּא. בְּגִין
 כְּדֵי, כְּלֹא יָאִי, וְלֹא בְּסִימָא לְפִירִין, וְלֹא עָבִיד פִּירִין.
 וְעַרְבֵי נַחַל, תִּרְיִן קְיָיְמִין, דְּגוּפָא קְיָיְמָא עֲלֵייהוּ, אֲבָל
 וְעַרְבֵי נַחַל וְדָאִי, כְּמָה דְאַתְמַר, וְאַלִּין אֵינּוֹן כְּלָהוּ
 לְאַרְקָא מִיָּא לְבִירָא.

השלמה מההשמטות (סימן ג"ן)

כִּי פְּרִי עֵץ הַדֶּר אֵילָנָא דְאַתְרוּגָּא וּמְאֵי הַדֶּר
 הֵינּוּ הַדֶּר עַל הַכֹּל וְהֵינּוּ הַדֶּר דְּשִׁיר הַשִּׁירִים
 דְּכַתִּיב בֵּיה (שִׁיר הַשִּׁירִים ו') מִי זֹאת הַנְּשַׁקֶּפֶה כְּמוֹ שְׁחַר.
 וְהֵינּוּ עַל שֵׁם נִקְבָּה וְעַל שְׁמָה נִלְקָחָה נִקְבָּה מֵאָדָם
 שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַתְקַיֵּם עוֹלָם הַתַּחְתּוֹן כְּלֹא נִקְבָּה.
 וּמְאֵי טַעְמָא אֶקְרִי נִקְבָּה עַל שֵׁם שְׁנִקְבִיָּה רַחֲבִים וַיֵּשׁ
 לָהּ נִקְבִים יִתְרִים עַל הָאִישׁ. וּמְאֵי נִינְהוּ נִקְבִים שְׂדִים
 וְרַחֲם וּבֵית קִיבּוּל הַזֶּלֶד.

לשון הקודש

הָדָר? הָדָר עַל הַכֹּל, וְהֵינּוּ הָדָר שֶׁל שִׁיר
 הַשִּׁירִים, שְׁכַתּוּב בּוּ מִי זֹאת הַנְּשַׁקֶּפֶה
 כְּמוֹ שְׁחַר. וְהֵינּוּ עַל שֵׁם נִקְבָּה, וְעַל שְׁמָה
 נִלְקָחָה נִקְבָּה מֵאָדָם שְׂאֵי אֶפְשָׁר
 לְהַתְקַיֵּם עוֹלָם הַתַּחְתּוֹן כְּלֹא נִקְבָּה. וּמָה
 הַטַּעַם נִקְרָאת נִקְבָּה? עַל שֵׁם שְׁנִקְבִיָּה
 רַחֲבִים, וַיֵּשׁ לָהּ נִקְבִים יִתְרִים עַל הָאִישׁ,
 וּמָה הֵם הַנִּקְבִים: שְׂדִים וְרַחֲם וּבֵית קִיבּוּל
 הַזֶּלֶד.

אַחַר וְעַרְבֵי נַחַל – אֵלֶּה הֵם גְּבוּרוֹת
 שְׂאֵחֻזוֹת בְּיָצִחַק, שְׂבָאִים מֵצַד אוֹתוֹ
 נַחַל עֲלִיוֹן וְלֹא מֵצַד הָאָב. לְכֵן הַכֹּל נָאָה,
 וְלֹא מִבְּשָׁם לַפְרוֹת, וְלֹא עוֹשֶׂה פְרוֹת.
 וְעַרְבֵי נַחַל – שְׁנֵי עֲמוּנִים שֶׁהַגּוֹף עוֹמֵד
 עֲלֵיהֶם. אֲבָל וְעַרְבֵי נַחַל וְדָאִי, כְּמוֹ
 שְׁנַתְבָּאָר, וְאֵלֶּה הֵם כְּלָם לְרוֹקֵן מִים
 לְבָאָר.

השלמה מההשמטות (סימן ג"ן)

מָהוּ פְּרִי עֵץ הַדֶּר? עֵץ הָאַתְרוּגָּא. וּמָהוּ

וּמָאִי נִיהוּ שְׁאָמְרוּ שִׁיר הַשִּׁירִים, שֶׁהוּא הַדֵּר לְכָל
 סִפְרֵי הַקִּדְשׁ אִין. דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, כָּל
 הַסִּפְרִים קִדְשׁ וְשִׁיר הַשִּׁירִים קִדְשׁ קִדְשִׁים, וּמָאִי נִיהוּ
 קִדְשׁ קִדְשִׁים. אֵלָּא קִדְשׁ, שֶׁהוּא קִדְשׁ לְקִדְשִׁים. וּמָאִי
 הֵם קִדְשִׁים אֵלּוּ שְׂבַנְגָד שֶׁשׁ קְצוֹת שְׂבַאָדָם וְקִדְשׁ
 תְּוֵי לְהוּ קִדְשׁ לְכָלְהוּ.

וּמָאִי נִיהוּ קִדְשׁ, זֶה אֶתְרוּג שֶׁהוּא הַדֵּר הַכֹּל. וְלָמָּה
 נִקְרָא שְׁמוֹ הַדֵּר אֶל תִּקְרִי הַדֵּר אֵלָּא ה' דֵּר
 זֶה אֶתְרוּג שֶׁהוּא נִפְרָד מֵאֲגַד הַלּוּלָב וְאִין מִצְוֹת לּוּלָב
 קִיָּמַת אֵלָּא בּוֹ, וְהוּא גַם כִּן אֲגוּד עִם הַכֹּל. שְׁעַם
 כָּל אֶחָד הוּא וְעַם כּוּלָן יַחַד הוּא.

וּמָאִי לּוּלָב כְּנִגְדַּח הוּט הַשְּׂדֵרָה. וְעֵנָף עֵץ עֲבוֹת
 שְׁעֵנָפִיו חוֹפִין אֶת רּוּבּוֹ וְאִם אִין עֵנָפִיו חוֹפִין
 אֶת רּוּבּוֹ אִינוּ כְּלוּם. מִפְּנֵי מָה, מִשָּׁל לְאָדָם

לשון הקודש

וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ הַדֵּר? אֶל תִּקְרִי הַדֵּר
 אֵלָּא ה' דֵּר, זֶה אֶתְרוּג שֶׁהוּא נִפְרָד
 מֵאֲגַד הַלּוּלָב, וְאִין מִצְוֹת לּוּלָב קִיָּמַת
 אֵלָּא בּוֹ, וְהוּא גַם כִּן אֲגוּד עִם הַכֹּל, שְׁעַם
 כָּל אֶחָד הוּא, וְעַם כְּלָם יַחַד הוּא.

וּמָחָז הַלּוּלָב? כְּנִגְדַּח הוּט הַשְּׂדֵרָה. וְעֵנָף
 עֵץ עֲבַת - שְׁעֵנָפִיו חוֹפִים אֶת רּוּבּוֹ, וְאִם
 אִין עֵנָפִיו חוֹפִים אֶת רּוּבּוֹ - אִינוּ כְּלוּם.

וּמָחָז שְׁאָמְרוּ, שִׁיר הַשִּׁירִים שֶׁהוּא הַדֵּר
 לְכָל סִפְרֵי הַקִּדְשׁ - כִּן. שְׁאָמַר רַבִּי
 יוֹחָנָן, כָּל הַסִּפְרִים קִדְשׁ, וְשִׁיר הַשִּׁירִים
 קִדְשׁ קִדְשִׁים. וּמָחָז קִדְשׁ קִדְשִׁים? אֵלָּא
 קִדְשׁ שֶׁהוּא קִדְשׁ לְקִדְשִׁים. וּמָחָז הֵם
 קִדְשִׁים? אֵלּוּ שְׂבַנְגָד שֶׁשׁ קְצוֹת
 שְׂבַאָדָם, וְקִדְשׁ יִהְיֶה לָהֶם קִדְשׁ לְכָלָם.
 וּמָחָז קִדְשׁ? זֶה אֶתְרוּג, שֶׁהוּא הַדֵּר לְכָל.

שְׁבִזְרוּעוֹתָיו יָגֵן עַל רֵאשׁוֹ, הֵרִי זְרוּעוֹתָיו שָׁנִים וְרֵאשׁוֹ
שְׁלֶשָׁה, וְהֵינּוּ עֲנָף לְשִׁמְאֵל, עֲבוֹת לְיִמִּין, וְנִמְצָא עֵץ
בְּאִמְצֵעַ. וְלָמָּה נֶאֱמַר בּוֹ עֵץ שֶׁהוּא שׁוֹרֵשׁ הָאֵילָן.

וּמָאִי עֲרַבֵי גַחַל שׁוֹקֵי הָאָדָם שָׁהִם שְׁתִּים. וּמָאִי
נִינְהוּ לִישָׁנָא דְעֲרַבֵי גַחַל, מִשּׁוּם דְגַדְדוּל
שְׁבָהֶם הָיִי לְמַעַרְבּ וּמִשָּׁם יוֹנֵק כַּחוּ. וְשֶׁל צָפוֹן הוּא
קָטָן מִמֶּנּוּ מִחֶלְדַּי חֲמִשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וְהוּא בְרוּחַ
צְפוֹנִית מְעַרְבִית וְבוֹ פּוֹעֵל וְנִקְרָא עַל שְׁמוֹ וְהֵם
שְׁנֵיהֶם עֲצִים. דְּבָר אַחַר עֲרַבֵי, שְׁפַעְמִים מְעַרְבִין
פְּעוּלְתָן זֶה עִם זֶה. מָאִי עֲרַבֵי גַחַל, גַּחַל הָיִי, עַל שֵׁם
הַמָּקוֹם שָׁהִם קְבוּעִים בּוֹ שְׁשִׁמּוֹ גַחַל. בְּדַבְּרֵיב, (קִהְלֵת
« כָּל הַגַּחְלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם.

מָאִי נִיהוּ יָם, הָיִי אוֹמֵר זֶה אֶתְרוּג. וּמִנָּא לָן דְּכָל
מִדָּה וּמִדָּה מֵאֵלוֹ הַשְּׁבַעָה אֶקְרִי גַחַל. שְׁנֵאמַר

לשון הקודש

חֲמִשׁ מֵאוֹת שָׁנָה, וְהוּא בְרוּחַ צְפוֹנִית
מְעַרְבִית, וְבוֹ פּוֹעֵל וְנִקְרָא עַל שְׁמוֹ, וְהֵם
שְׁנֵיהֶם עֲצִים. דְּבָר אַחַר עֲרַבֵי –
שְׁפַעְמִים מְעַרְבִים פְּעוּלְתָם זֶה עִם זֶה. מַה
זֶה עֲרַבֵי גַחַל? גַּחַל הוּא עַל שֵׁם הַמָּקוֹם
שָׁהִם קְבוּעִים בּוֹ שְׁשִׁמּוֹ גַחַל, כְּמוֹ
שְׁכַתוֹב כָּל הַגַּחְלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם.

מַהוּ יָם? הָיִי אוֹמֵר זֶה אֶתְרוּג. וּמִנִּין לָנוּ
שְׁכָל מִדָּה וּמִדָּה מֵאֵלוֹ הַשְּׁבַעָה נִקְרָאת

מִפְּנֵי מַה? מִשָּׁל לְאָדָם שְׁבִזְרוּעוֹתָיו יָגֵן
עַל רֵאשׁוֹ, הֵרִי זְרוּעוֹתָיו שָׁנִים וְרֵאשׁוֹ
שְׁלֶשָׁה, וְהֵינּוּ עֲנָף לְשִׁמְאֵל, עֲבוֹת לְיִמִּין,
וְנִמְצָא עֵץ בְּאִמְצֵעַ. וְלָמָּה נֶאֱמַר בּוֹ עֵץ?
שֶׁהוּא שׁוֹרֵשׁ הָאֵילָן.

וּמַה זֶה עֲרַבֵי גַחַל? שׁוֹקֵי הָאָדָם שָׁהִם
שְׁתִּים. וּמַהוּ לְשׁוֹן שֶׁל עֲרַבֵי גַחַל? מִשּׁוּם
שְׁגָדוּל שְׁבָהֶם הוּא לְמַעַרְבּ, וּמִשָּׁם יוֹנֵק
כַּחוּ, וְשֶׁל צָפוֹן הוּא קָטָן מִמֶּנּוּ מִחֶלְדַּי

(במדבר כ"א) וממתנה נחליאל, אל תקרי נחליאל אלא
 נחלי אל. ועוד שם, מה לב, הדר פרי הגוף, אף
 ישראל פרי עין הדר. מה אילן תמר, ענפיו סביביו
 ולולבו באמצע, אף ישראל נטלו גוף האילן הזה
 שהוא לבו, וכנגד הגוף חוט השדרה באדם שהוא
 עקר הגוף. ומה לולב זה פתיב לו לב, אף לב מסור
 לו. ומה לב זה שלשים ושתים נתיבות חכמה בו,
 אף בכל נתיב מהן צורה שומרת, שנאמר (בראשית ג')
 לשמר את דרך עץ החיים: (עד כאן מזהה שמטות)

דבר אחר, ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עין
 הדר, דא אברהם. כפת תמרים, דא יצחק.
 וענף עץ עבות, דא יעקב. וערבי נחל, אליו אינון
 תרין דרגין דאמרן.

ומאן דמתני האי, בגין דעץ עבות דא יעקב,

לשון הקודש

חכמה בו, אף בכל נתיב מהן צורה
 שומרת, שנאמר לשמר את דרך עין
 החיים: ע"כ מזהה שמטות

דבר אחר, ולקחתם לכם ביום הראשון
 פרי עין הדר – זה אברהם. כפת תמרים
 – זה יצחק. וענף עץ עבת – זה יעקב.
 וערבי נחל – אלה הן שתי הדרגות
 שאמרנו.

ומי ששונה זה, משום שעץ עבת זה

נחל? שנאמר וממתנה נחליאל, אל
 תקרי נחליאל אלא נחלי אל. ועוד שם,
 מה לב, הדר פרי הגוף, אף ישראל פרי
 עין הדר. מה אילן תמר, ענפיו סביביו
 ולולבו באמצע, אף ישראל נטלו גוף
 האילן הזה שהוא לבו, וכנגד הגוף חוט
 השדרה באדם שהוא עקר הגוף. ומה
 לולב זה פתוב לו לב, אף לב מסור לו.
 ומה לב זה שלשים ושתים נתיבות

דְּאֶחִיד לְבַלְהוּ חִלְקִין, וְדָאי דָּא יַעֲקֹב. אֲבָל הָא
 אוֹקִימָנָא, פְּרִי עֵץ הָדָר דָּא בִירָא דִּיצְחָק, דָּא גְבוּרָה
 תַּתְּאָה. כַּפַּת תְּמָרִים. כַּפַּת חֶסֶר, קִשּׁוּרָא דְאֶתְקֻשָׁר
 בְּבִירָא, כַּמָּה דְאֵת אָמֵר, ^(דניאל א) כְּפִיתוּ בְּסֶרְבְּלִיהוֹן,
 בְּגִין דְּאֵלִין לָא סָלְקִין דָּא בְּלָא דָּא. וְעֵנַף עֵץ עֲבוֹת,
 עֵנַף הוּא עֲלָאָה, דְּאֶתְעֵבִיד עֵץ עֲבוֹת, וְאֶחִיד לְכָל
 סְטָרָא, כַּמָּה דְאֶתְמָר. עֲרִבֵי נַחַל דָּא יַצְחָק, בְּכָל
 סְטָרֵי, דְּאֶחִידוּן בְּסְטָרָא דְנַחְלָא, וְלָא בְּסְטָרָא דְאֵפָא.
 דְּתַנְיִנוּ, אֵף עַל גַּב דְּבַהֲאֵי נַחַל דִּינָא לָא אֲשַׁתְּבַח
 בֵּיה, דִּינִין מִתְעָרִין מֵיְהִי.

וְרַב הַמְּנוּנָא סָבָא פְּרִישׁ, וְעֲרִבֵי נַחַל, אֵינוּן תִּרְיָן
 קִיָּיִמִין דְּקֵאמְרוּן, דְּמֵיָא נָפְקִי מִנֵּיהוּ, וְשִׁפּוּר.
 אֲבָל תָּא חַוִּי, הָא חַוִּינֵן דְּתִרְיָן דְּרַגִּין אֵלִין דְּקִיָּיִמִי
 עַל דְּרַגָּא דְּצַדִּיק, אֵיפָא וְכִנְיֵשוּ רַבְרָבָא ^(ס"א דְּבִרְכָאן)

לשון הקודש

הצדדים שאחוזים בצד הנחל ולא בצד
 האב. ששנינו, אף על גב שפנחל הזוה
 לא נמצא דין, מתעוררים ממנו דינים.
 ורב המנונא הזקן פרש, וערבי נחל –
 אלו שני העמודים שאמרנו שיוצאים
 מהם מים, ונפה. אבל בא ראה, הרי
 ראינו ששתי דרגות אלה שעומדות על
 דרגה של צדיק, פרי וכנוס גדול
 והברכות יוצאים מהם, וערבי נחל לא

יעקב, שאוחז את כל החלקים, ונדאי זה
 יעקב. אבל הרי בארנו, פרי עץ הדר –
 זו באר יצחק, זו גבורה תחתונה. כפת
 תמרים – כפת חסר, קשר שנקשר
 בפאר, כמו שנאמר ^(דניאל א) כפותים
 בסרבליהם, משום שאלה לא עולים זה
 בלי זה. וענף עץ עבת, ענף הוא עליון
 שנעשה עץ עבות ואוחז לכל צד, כמו
 שנאמר. ערבי נחל – זה יצחק, בכל